

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 17Saz/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724101094
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Michaláč
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:0724101094.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Marekom Michaláčom, zastupujúcim sudcom JUDr. Kataríny Šmahovskej v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Indickej republiky, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, Medveďov 244, 930 07 Medveďov, zastúpeného Centrom právnej pomoci, Kancelária Bratislava, so sídlom: Námestie slobody 2906/12, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda, so sídlom: Mlynská 4629/2A, Dunajská Streda, o správnej žalobe vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: PPZ-HCP-BA8-135-126/2024-AV zo dňa 05. júna 2024 o predĺžení zaistenia žalobcu, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA8-135-126/2024-AV zo dňa 05. júna 2024 zrušuje.

II. Správny súd v Bratislave n a r i a d ť u j e, aby bol žalobca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Indickej republiky, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, Medveďov 244, 930 07 Medveďov, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

III. Správny súd v Bratislave p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania.

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA8-135-126/2024-AV zo dňa 05.06.2024 žalovaný rozhodol o predĺžení zaistenia žalobcu zo dňa 05.04.2024 podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov (ďalej len ako „zákon o pobyte cudzincov“) a ponechal žalobcu umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov. Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 05.08.2024.

2. Rozhodnutie žalovaný odôvodnil tým, že dňa 05.04.2024 riaditeľ Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru v Dunajskej bol vyrozumený pracovníkom Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, že v Pobytovom tábore Rohovce v okrese Dunajská Streda sa nachádza žalobca, ktorému bolo konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky právoplatne zamietnuté rozhodnutím č. MU-PO-208-25/2023-Ž. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.10.2023 a vykonateľnosť dňa 31. 01. 2024.

3. Žalobcovi bolo dňa 03.05. 2022 pod č. p: PPZ-HCP-BA8-13-056/2022-AV vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.07.2022 a vykonateľnosť dňa 03.05.2022 . Z toho dôvodu bol žalobca v zmysle § 79 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov predvedený na Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda k vykonaniu ďalších úkonov k zaisteniu na výkon administratívneho vyhostenia

4. Migračný úrad vydal žalobcovi dňa 18.10.2023 rozhodnutie č. p. MU-PO-208-25/2023-Ž, ktorým mu zamietol žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú podľa § 11 ods. 1 písm. f) zákona o azyle. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.10.2023 a vykonateľnosť dňa 31. 01. 2024 pričom doložka právoplatnosti rozsudku Správneho súdu Bratislava k 13Saz/12/2023 bola na MÚ MV SR doručená dňa 04. 04. 2024.

5. Dňa 05.04.2024 bolo žalobcovi vydané rozhodnutie o zaistení č. PPZ-HCP-BA8- 135-113/2024-AV, ktorým bol zaistený a umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov. Žalobca bol zaistený do 05.06.2024 na účel výkonu administratívneho vyhostenia.

6. Dňa 03.06.2024 bola na správny orgán doručená žiadosť z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov o predĺženie zaistenia žalobcu. V predmetnej žiadosti je uvedené, že Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov zaslal žiadosť na Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave ohľadom realizácie transferu žalobcu do domovského štátu, avšak do dnešného dňa neevidujú odpoveď.

7. So žalobcom bola dňa 05.06.2024 spísaná aj zápisnica o vyjadrení žalobcu pred vydaním rozhodnutia o predĺžení zaistenia v zmysle, vedená pod číslom PPZ-HCP-BA8-135-125/2024- AV, v ktorej sa žalobca vyjadril k jeho príchodu na územie Slovenskej republiky, ako aj k dĺžke doby zdržiavania sa na území schengenského priestoru. Ďalej uviedol, že na územie Slovenskej republiky prišiel v roku 2000 a vtedy požiadal o azyl a odvtedy sa nachádza na území Slovenskej republiky. Opakovane niekoľko krát žiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a čaká kedy mu to už orgány Slovenskej republiky schvália, lebo chce zostať na Slovensku. Ďalej uviedol, že na území Indie pracoval, ako policajný inšpektor. V tom čase žil v meste Kašmír spolu so svojou rodinou. Počas služby natrafil na teroristov, kde došlo aj k prestrelke s následkom jeho úrazu. Nakoľko ako policajt použil služobnú zbraň, bol odsúdený na trest smrti, a preto ušiel do Uzbekistanu potom do Moskvy a následne na Ukrajinu, odkiaľ pokračoval na Slovensko. Na území Slovenskej republiky počas umiestnenia v PT Rohovce bol v miestnom pohostinstve v Rohovciach opäť napadnutý, kde utrpel zranenia a následne bol hospitalizovaný. Mal operovanú hlavu a brušnú dutinu. Preto užíva silné lieky. Tieto trvalé následky zapríčinili, že jeho hlava a rozum nefunguje tak správne akoby mali. Nie je držiteľom žiadneho dokladu totožnosti. V domovskej krajine mu v čase jeho odchodu t.j. cca v roku 2000 hrozil trest smrti, ale od jeho odchodu z domovskej krajiny už uplynulo viac ako 20 rokov, takže nevie čo by sa stalo keby sa tam vrátil. O udelenie azylu už žiadal osemnásť krát, avšak stále neúspešne, naposledy v roku 2023

8. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že v prípade žalobcu je potrebné predĺžiť lehotu zaistenia pričom ide iba o predĺženie prvej 6 mesačnej lehoty zaistenia a nie o využitie inštitútu predĺženia lehoty zaistenia o možných 12 mesiacov a to z dôvodu, že je to potrebné na účel zabezpečenia už samotného výkonu.

9. Žalovaný mal za to, že žalobcovi ako osobe s právoplatným rozhodnutím o administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky a všetkých členských štátov so zákazom vstupu na 3 roky, nie je možné alternatívy zaistenia uplatniť, ale je potrebné žalobcu zaistiť a zo zaistenia vykonať za účasti štátu výkon administratívneho vyhostenia. Správny orgán mal teda zato, že v prípade žalobcu nie je možné uplatniť alternatívne a menej prísne donucovacie opatrenia v zmysle § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, ako aj v zmysle článku 15 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ ES. Správny orgán zo zápisnice o vyjadrení č. p. PPZ-HCP-BA8-135-125/2024-AV zo dňa 05.06.2024 zistil, že žalobca disponuje len malou hotovosťou a taktiež zistil, že žalobca nemá na území Slovenskej republiky zabezpečené žiadne ubytovanie.

10. Počas konania o predĺžení zaistenia sa správny orgán zaoberal aj otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života v zmysle v článku 8 ods. 1 Dohovoru. Správny orgán práva účastníkovi konania vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 Dohovoru neupiera a plne ich rešpektuje. Žalobca nemá na území

Slovenskej republiky rodinu. Jeho rodina žije v Indickej republike. Žalovaný konal v jeho záujme a nebola mu spôsobená ujma, ktorá by mala za následok ohrozenie na jeho živote, zdraví a sociálnej existencii.

II. Žaloba

11. Správnou žalobou doručenu žalovanému dňa 15.07.2024 a jeho prostredníctvom tunajšiemu súdu, sa žaloba domáhal v zmysle § 221 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku zrušenia rozhodnutia č. PPZ-HCP-BA8-135-126/2024-AV zo dňa 05.06.2024 (ďalej aj ako „Rozhodnutie o predĺžení zaistenia“) a nariadenia bezodkladného prepustenia zo zaistenia.

12. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že rozhodnutie považuje za neúčelné a neefektívne.

13. Poukazuje na to, že zákon o pobyte cudzincov oprávňuje žalovaného zaistiť cudzinca s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ako v predmetnej veci, avšak limitom zaistenia je okrem formálnej zákonnosti aj jeho účelnosť a efektívnosť, resp. reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia, ktorým je v prejednávanom prípade žalobcu výkon administratívneho vyhostenia.

14. Žalobca odôvodnenie dĺžky doby zaistenia nepovažuje za náležité. Podľa názoru žalobcu je žalovaný povinný odôvodniť, prečo stanovil dĺžku doby zaistenia žalobcu práve do 05.08.2024. V napadnutom rozhodnutí žalovaný nepoukazuje na žiadne konkrétne administratívne úkony, ktoré je potrebné v prípade žalobcu ďalej vykonať, zmieňuje iba informáciu, že Útvar policajného zaistenia Medveďov zaslal žiadosť na Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave ohľadom realizácie transferu žalobcu do domovského štátu, na ktorú doposiaľ nedostal odpoveď. Napadnuté rozhodnutie tak neposkytuje dostatok argumentačných podkladov pre posúdenie správnosti záveru žalovaného, že žalobcu ponecháva umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, pričom v zmysle ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovuje dĺžku doby zaistenia žalobcu na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 05.08.2024.

15. Ďalej žalobca poukazuje na skutočnosť, že na území Slovenskej republiky sa nachádza už od roku 2000, t.j. viac ako 20 rokov, pričom doposiaľ sa jeho administratívne vyhostenie nepodarilo zrealizovať. Vzhľadom na uvedené, podľa názoru žalobcu, žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci najmä tým, že v napadnutom rozhodnutí a tiež v rozhodnutí o zaistení č. PPZ-HCP-BA8-135-113/2024-A V zo dňa 05.04.2024 a v rozhodnutí o administratívnom vyhostení žalobcu č. PPZ-HCP-BA8-13-056/2022-AV zo dňa 03.05.2022 absentuje vyjadrenie a úvaha žalovaného k prípustnosti vrátenia žalobcu do krajiny pôvodu.

16. Z dôvodu, že administratívne vyhostenie žalobcu do krajiny pôvodu sa za viac ako 20 rokov nepodarilo zrealizovať sa žalobca dôvodne domnieva, že v jeho prípade preukázateľne existujú prekážky jeho administratívneho vyhostenia. Predĺženie zaistenia žalobcu na účel administratívneho vyhostenia tak nemôže byť účelné a efektívne, keďže už od samého počiatku, teda už pri vydávaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení žalobcu č. PPZ- HCP-BA8-13-056/2022-AV zo dňa 03.05.2022, na základe zistených informácií o žalobcovi, bolo zrejme, že nebude možné účel zaistenia dosiahnuť.

17. Napokon napadnuté rozhodnutie žalovaného, tiež rozhodnutie o zaistení č.: PPZ-HCP-BA8-135-113/2024-AV zo dňa 05.04.2024 a v rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu č. PPZ-HCP-BA8-13-056/2022 AV zo dňa 03.05.2022 vyznievajú pomerne zmätočne a sú nekonzistentné vo vzťahu k určení krajiny, do ktorej má byť žalobca administratívne vyhostený. Predmetné rozhodnutia sa stali u žalobcu zdrojom pocitu neistoty, strachu a napätia, pokiaľ ide o jeho osud, keďže nemá jasnú vedomosť o tom, do ktorej krajiny ho zamýšľajú príslušné orgány administratívne vyhostiť.

18. Žalobca napadnuté rozhodnutie žalovaného o predĺžení jeho zaistenia považuje za nedostatočne odôvodnené z pohľadu účelnosti a efektivity jeho zaistenia, čoho dôsledkom je nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Žalovaný je toho názoru, že žalobca je povinný skúmať možné faktické prekážky vyhostenia žalobcu do krajiny pôvodu už pri vydávaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení žalobcu, rovnako pri rozhodnutí o zaistení žalobcu a rozhodovaní o predĺžení zaistenia

žalobcu, predbežne ich posúdiť a urobiť o nich právne relevantný záver. Podľa názoru žalobcu napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nedáva dostatočné záruky pre konštatovanie, že bolo vydané spôsobom rešpektujúcim jeho právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

19. Je tiež zrejmé, že sa žalovaný v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov počas konania o zaistení žalobcu nezaoberal otázkou, či účel zaistenia žalobcu naďalej trvá, keďže vyššie uvedené skutočnosti dávajú žalovanému podklad pre záver, že zaistenie žalobcu nie je účelné a efektívne už od jeho samotného počiatku.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené, predĺženie zaistenia žalobcu pre účel administratívneho vyhostenia považuje žalobca za nezákonné a v rozpore s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko nesleduje legitímny cieľ, ktorým je v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov výkon administratívneho vyhostenia.

III. Vyjadrenie žalovaného

21. K správnej žalobe sa vyjadril žalovaný ktorý uvádza, že žalobca bol administratívne vyhostený zo Slovenskej republiky rozhodnutím č. č. p. PPZ-HCP-BA8-13-056/2022-AV zo dňa 03.05.2022. Na účel výkonu administratívneho vyhostenia bol prvotne zaistený rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA8-135-113/2024-AV zo dňa 05.04.2024, správny orgán stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do dňa 05.06.2024, Počas uvedenej doby sa zabezpečovalo technicko-personálne zabezpečenie návratu. Útvaram policajného zaistenia pre cudzincov boli vykonané uvedené úkony - preštudovanie spisového materiálu, vstupný pohovor s cudzincom, zabezpečenie účastníkovi konania cestovný doklad na vycestovanie z územia Slovenskej republiky. Následne boli zasielané žiadosti: o lustráciu osoby cez zastupiteľský úrad prostredníctvom Konzulárneho odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, žiadosť o lustráciu cez Interpol. Následne ÚPZC rozhodol o realizácii návratu letecky a pristúpil k vybavovaniu leteniek,. Ku dňu 16.07.2024 ÚPZC stále vykonáva k naplneniu vo výkonu administratívneho vyhostenia všetky potrebné úkony a kroky spojené s ním. Požiadalo Indické úrady o vydanie vstupných víz pre príslušníkov vykonávajúcich odsun žalobcu na územie Indickej republiky a momentálne čaká na odpoveď.

22. Dňa 03.06.2024 bola z Útvoru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov doručená na Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská streda žiadosť v zmysle § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov o predĺženie zaistenia štátneho príslušníka Indickej republiky menom A. B., nar. XX.XX.XXXX, (žalobcu) ktorému bolo Oddelením cudzineckej polície PZ Dunajská Streda vydané rozhodnutie o zaistení číslo PPZ-HCP-BA8-135- 113/2024-AV zo dňa 05.04.2024 a zároveň umiestnený v Útvare policajného zaistenia Medveďov s dĺžkou zaistenia do 05.06.2024. Dôvodom žiadosti o predĺženie zaistenia uvedeného žalobcu je, že na Veľvyslanectvo Indickej republiky so sídlom v Bratislave bola zaslaná žiadosť, či authority Indickej republiky akceptujú cudzinecký pas Slovenskej republiky vydaný v zmysle § 74 zákona číslo 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a, či žalobcovi bude umožnený na základe cudzineckého pasu vstup na územie Indickej republiky. Na základe uvedeného Útvor policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov nevedel zrealizovať do konca zaistenia t. j. do 05.06.2024 návrat žalobcu do domovskej krajiny a preto požiadal o predĺženia zaistenia žalobcu.

23. Na základe žiadosti o predĺženie lehoty na zaistenie žalobcu Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda vydalo rozhodnutie o predĺžení zaistenia číslo PPZ-HCP-BA8-135- 126/2024-AV zo dňa 05.06.2024 na základe ktorého bolo žalobcovi predĺžené zaistenie v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov do 05.08.2024.

24. Žalovaný považuje predĺženie zaistenia žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia za účelné a efektívne, pretože v prípade žalobcu a uloženého trestu vyhostenia je potreba vykonať výkon bez zbytočného odkladu a prietahov zo strany orgánov Slovenskej republiky a tak zabezpečiť a vykonať výkon administratívneho vyhostenia, ktorý bol uložený. Avšak v prípade žalobcu to nie je možné vykonať okamžitým vrátením na hranicu ani uložením miernejších donucovacích opatrení. Následne v súčinnosti s iným útvarom Policajného zboru bude vykonaný fyzický výkon administratívneho vyhostenia. Inštitút zaistenia žalobcu je komfortným a zákonným titulom a inštitútom pre obmedzenie osobnej slobody, pričom správny orgán tým nijako neporušuje neporušil práva žalobcu.

25. Žalobca bol správnym orgánom v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní vyzvaný, aby sa vyjadril v zápisnici o podaní vyjadrenia podľa § 22 ods. 1) zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní vedenou pod č. p.: PPZ-HCP-BA8-135-125/2024-AV zo dňa 05.06.2024 a bol mu predložený kompletný spisový materiál vedený pod č. p.: PPZ- HCP-BA8-135/2024-AV, ktorý tvorí podklady pre vydanie rozhodnutia o zaistení a bol poučený o jeho práve podľa § 33 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní. V uvedenej zápisnici bol žalobca vyzvaný, aby sa vyjadril k predmetnému konaniu a podkladom. Správny orgán po vyhodnotení skutočností uvedených v zápisnici o vyjadrení účastníka konania dospel k záveru, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti a nepredložil nové dôkazy, pre ktoré by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Taktiež v zápisnici žalobca uviedol, že netrpí žiadnymi zdravotnými ťažkosťami, netrpí toho času psychickým ochorením ani stresovou záťažou a ani zhoršeným duševným stavom. Na znak súhlasu a pravdivosti uvedených skutočností vo vyššie uvedenom vyjadrení žalobca potvrdil svojím podpisom.

26. Počas konania o zaistení sa správny orgán zaoberal aj otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života v zmysle v článku 8 ods. 1 Dohovoru. Správny orgán práva účastníkovi konania vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 Dohovoru neupiera a plne ich rešpektuje. Žalobca nemá na území Slovenskej republiky rodinu. Jeho rodina žije v indickej republike. Správny orgán konal v jeho záujme a nebola mu spôsobená ujma, ktorá by mala za následok ohrozenie na jeho živote, zdraví a sociálnej existencii.

27. Správny orgán považuje predĺženie zaistenie žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia za účelné a efektívne, pretože v prípade žalobcu a uloženého trestu vyhostenia je potreba vykonať výkon bez zbytočného odkladu a prietahov zo strany orgánov Slovenskej republiky a tak zabezpečiť a vykonať výkon administratívneho vyhostenia, ktorý mu bol uložený. Avšak v prípade žalobcu to nie je možné vykonať okamžitým vrátením na hranicu ani uložením miernejších donucovacích opatrení (alternatív vyhostenia).

IV. Relevantné právne predpisy

28. Podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

29. Podľa § 88 ods. 4 prvá veta zákona o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov.

30. Podľa § 89 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo zložiť peňažnú záruku.

31. Podľa § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

32. Podľa § 81 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu taký trest môže byť uložený.

33. Podľa článku 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom - zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

34. Podľa čl. 3 Dohovoru, nikoho nemožno mučiť alebo podrobiť neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

V. Skutkové a právne závery súdu

35. Správny súd v Bratislave ako súd vecne, miestne a kauzálne príslušný (§ 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a/ SSP) na prejednanie a rozhodnutie veci, posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj administratívne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

36. O žalobe súd rozhodol na pojednávaní nariadenom na deň 26.07.2024 (§ 228 SSP) v neprítomnosti žalobcu a žalovaného podľa § 114 SSP, ktorí boli na pojednávanie riadne predvolaní a svoju neúčast' riadne ospravedlnili.

37. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného o predĺžení zaistenia žalobcu podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

38. Žalobca sa v konaní domáha zrušenia rozhodnutia o zaistení a bezodkladného prepustenia zo zaistenia. Žalobca v žalobe namieta neúčelnosť a neefektívnosť predĺženia zaistenia, dĺžku doby zaistenia nepovažuje za náležite odôvodnenú, nedostatočne zistený skutkový stav žalovaným z pohľadu absencie úvahy k prípustnosti vrátenia žalobcu do krajiny pôvodu.

39. Správny súd zdôrazňuje, že žalovaný predĺženie zaistenie žalobcu odôvodnil tým, že je to potrebné na zabezpečenie už samotného výkonu vyhostenia.

40. Úvodom správny súd uvádza, že podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Jedná sa o kumulatívne podmienky a preto musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa.

41. Vyššie uvedené požiadavky pre zaistenie cudzincov, t.j. účelnosť a efektívnosť, musia byť splnené nielen v čase vydania rozhodnutia o zaistení, ale aj počas celej doby trvania zaistenia, čomu zodpovedá aj povinnosť žalovaného vyjadrená v § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

42. Na uvedené reflektuje aj ustálená rozhodovacia prax správnych súdov, ktorá vníma zaistenie cudzinca ako mimoriadny inštitút, ktorým sa fakticky obmedzuje alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavuje osoba jej osobnej slobody. Ide teda o veľmi citeľný a intenzívny zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom Slovenskej republiky. Krajnej povahy tohto inštitútu si bol napokon vedomý aj zákonodarca, a preto ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov (nadväzujúcim na obdobnú úpravu v článku. 15 ods. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES z 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území) striktne obmedzil dobu, po ktorú je možné cudzinca obmedziť na slobode najviac na 6 mesiacov, respektíve ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny alebo výkon trestu vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespokupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov.

43. Správny súd v tejto súvislosti konštatuje, že už počas prvých 6 mesiacov zaistenia musí konajúci orgán verejnej správy robiť reálne a nie iba iluzórne úkony smerujúce ku výkonu administratívneho vyhostenia.

44. Správny súd poukazuje na to, že žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie argumentujúc, že mu dňa 03.06.2024 bola doručená žiadosť z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov o predĺženie zaistenia účastníka konania. V predmetnej žiadosti je uvedené, že Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov zaslal žiadosť na Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave ohľadom realizácie transferu žalobcu do domovského štátu, avšak do dnešného dňa neevidujú odpoveď. Pričom predĺženie zaistenia je potrebné na účel zabezpečenia už samotného výkonu. Na bližšie zdôvodnenie potreby predĺženia zaistenia je napadnuté rozhodnutie skúpe. V rozhodnutí žalovaný neuvádza žiadne úkony, ktoré vo veci zabezpečenia výkonu administratívneho vyhostenia plánuje vykonať, žalovaný argumentuje len tým, že počas pôvodnej doby zaistenia do 05.06.2024 sa nepodarilo administratívne vyhostenie zrealizovať a Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave doposiaľ nereagovalo na žiadosť (v spise nepreukázanú) žalovaného ohľadom toho, či Indická republika akceptuje cudzinecký pas Slovenskej republiky a či bude žalobcovi umožnený vstup na územie Indickej republiky. V tomto smere tunajší súd opätovne poukazuje na to, že žalobca je v zaistení od 03. mája 2024, napriek tomu, že predmetom tohto konania nie je posúdenie zákonnosti rozhodnutia z 03.05.2024, v uvedenom rozhodnutí o zaistení žalovaný aspoň uvádza, ktoré úkony za účelom zabezpečenia výkonu vyhostenia žalobcu počas jeho zaistenia vykoná. V tomto súdom posudzovanom prípade žiadne ďalšie úkony, ktoré plánuje počas zaistenia žalobcu žalovaný vykonať žalovaný neuvádza. Vzhľadom na čo má súd za to, že žalovaný neplánuje aktívne vykonávať žiadne iné úkony na zabezpečenie výkonu vyhostenia žalobcu do obdržania odpovede na jeho žiadosť od Veľvyslanectva Indickej republiky v Bratislave. Pričom z obsahu administratívneho spisu súd nemá za preukázané ani len to, že by žalovaný žiadosť na Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave vôbec zaslal, jediným dôkazom svedčiacim o tom, že by žalovaný kontaktoval uvedené veľvyslanectvo, je správa žalovaného zo dňa 03.06.2024 v ktorej sa uvádza, že:

45. „Dňa 03.06.2024 bola na správny orgán doručená žiadosť z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov o predĺženie zaistenia účastníka konania. V predmetnej žiadosti je uvedené, že Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov zaslal žiadosť na Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave ohľadom realizácie transféru účastníka konania do domovského štátu, avšak do dnešného dňa neevidujú odpoveď“.

46. Z uvedeného však súd nedokáže posúdiť to, či táto žiadosť bola žalovaným reálne odoslaná, ani kedy bola žiadosť odoslaná. Pokiaľ by súd aj uveril tvrdeniu žalovaného, že v tejto súvislosti kontaktoval Veľvyslanectvo Indickej republiky v Bratislave avšak doteraz nedostal na svoju žiadosť odpoveď, nemá ďalej preukázané, že by žalovaný urgoval vybavenie svojej žiadosti – telefonicky, mailom atď, v spise sa nenachádza žiaden záznam o napr. mailovej komunikácii žalovaného s Veľvyslanectvom, alebo úradný záznam o vykonanom telefonickom kontakte za účelom urgencie svojej žiadosti. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe síce uvádza, že pristúpil k vybavovaniu leteniek, avšak v administratívnom spise chýba akýkoľvek dôkaz preukazujúci toto tvrdenie. Pokiaľ bol žalobca zaistený na účely administratívneho vyhostenia, a to sa v dôsledku nečinnosti odďaľuje až do stavu, že jeho skutočný výkon je v nedohľadne, nemožno považovať rozhodnutie o predĺžení zaistenia za naplňajúce účel, ktorý žalovaný sám stanovil.

47. Ďalej súd poukazuje na to, že zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny je viazané na účel, ktorým je výkon administratívneho vyhostenia alebo výkon trestu vyhostenia. Primárnym predpokladom je existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Pri tomto dôvode zaistenia nie sú nijaké špecifické zákonné požiadavky vzťahujúce sa na riziko úteku alebo riziko vyhýbania sa alebo marenia výkonu vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhostovanie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Limitom zaistenia je s poukazom na § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov práve naplnenie jeho účelu, a to reálnosť vyhostenia a vyhostiteľnosť štátneho príslušníka tretej krajiny. Správny orgán musí zároveň, rešpektujúc čl. 15 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) skúmať možnosť využitia iných dostatočných, ale menej prísnych donucovacích opatrení.

48. Ku skúmaniu a osvedčovaniu účelu zaistenia cudzinca podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, existuje už pomerne stabilná rozhodovacia prax kasačného súdu. Napríklad v rozsudku sp. zn. 10Sza/2/2015 zo dňa 30.06.2015 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „Limitom naplnenia účelu zaistenia, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení je realnosť vyhostenia, teda vyhostiteľnosť cudzinca, pričom odvolací súd dáva do pozornosti, že konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Bolo preto povinnosťou krajského súdu relevantne posúdiť, či správne orgány s riadnou starostlivosťou pristupovali k prevereniu možnosti vyhostenia navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny.“

49. Podľa iného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Szak/2/2021 z 12. februára 2021 „Povinnosť žalovaného odôvodniť rozhodnutie o zaistení tiež z hľadiska účelnosti zaistenia nepochybne vyplýva z ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého je policajný útvar povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia. Nielen počas trvania pozbavenia osobnej slobody, ale už od samotného počiatku, teda pri vydávaní takéhoto rozhodnutia musí, na základe doposiaľ zistených informácií a vykonaných úkonov načrtnúť, na základe čoho sa domnieva, že bude možné účel zaistenia dosiahnuť...“

50. V tejto súvislosti správny súd zdôrazňuje, že je potrebné dôsledne rozlišovať prípady, kedy v rozhodnutí o zaistení úvahy o realnosti administratívneho vyhostenia a skúmanie jeho účelu absentujú úplne, a kedy sa v rozhodnutí nachádzajú iba (resp. aspoň) všeobecné úvahy o vyhostiteľnosti cudzinca a konštatovanie, že neboli zistené skutočnosti ktoré by tvorili prekážku vyhostenia, z čoho žalobcovia často vyvodzujú, že žalovaný sa ich vyhostiteľnosťou reálne nezaoberal.

51. Na druhý prípad pamätajú rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky týkajúce sa otázky osvedčenia účelnosti zaistenia, uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sak/5/2022 z 21. marca 2022 publikované pod č. 43/2023 ZNSS a sp. zn. 2Sak/11/2022 z 28. septembra 2022 publikované pod č. 44/2023 ZNSS, z ktorých vyplýva, že žalobca ako cudzinec, ktorému hrozí výkon administratívneho vyhostenia, nemôže účinne namietat jeho nevyhostiteľnosť, pokiaľ v prvom rade on sám neprodukuje také tvrdenia, ktoré by zakladali konkrétne prekážky jeho administratívneho vyhostenia podľa § 81 zákona o pobyte cudzincov.

52. Vychádzajúc z vyššie zmienenej rozhodovacej praxe kasačného súdu je správny súd toho názoru, že rozsah a kvalita odôvodnenia otázky vyhostiteľnosti žalobcu by mala byť priamoúmerná relevantným skutočnostiam, ktoré tvrdil žalobca v priebehu celého administratívneho konania, najmä počas poskytnutia vyjadrenia v konaní o zaistení resp. administratívnom vyhostení.

53. S konkretizáciou na prejednávajúcu vec, správny súd z vyjadrení žalobcu zachytených v zápisniciach o podanom vyjadrení napr. z 05.06.2024 zistil, že žalobca uvádza, že v krajine pôvodu (Indii) bol odsúdený na trest smrti. Taktiež uviedol, že hoc od uvedeného odsúdenia už uplynulo viac rokov, nevie čo sa stane ak by sa vrátil. Teda už len u zvedeného je možné vyvodiť existenciu prekážky jeho administratívneho vyhostenia do Indickej republiky podľa § 81 zákona o pobyte cudzincov. Cudzinec nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti. Tejto námietke žalobcu vznesenej v administratívnom konaní sa žalovaný vo svojom rozhodnutí (ani vo vyjadrení k žalobe) nijako nevenuje, nezdôvodňuje svoje rozhodnutie ohľadom vyhostiteľnosti žalobcu z dôvodov uvedených v § 81 zákona o pobyte cudzincov (čo žalobca aj vo svojej žalobe namietal). Resp. pokiaľ žalobca nezhliadol túto skutočnosť, ako prekážku jeho administratívneho vyhostenia, vec nesprávne právne posúdil. Žalovaný mal povinnosť v odôvodnení svojho rozhodnutia vyargumentovať, prečo podľa jeho názoru § 81 zákona o pobyte cudzincov nie je možné použiť na vec vyhostenia žalobcu a to najmä vo svetle žalobcovho tvrdenia o tom, že mu bol v krajine pôvodu uložený rozsudok smrti.

54. Za strohé a nedostatočne odôvodnené považuje tunajší súd aj odôvodnenie rozhodnutia v časti dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 05.08.2024. A to najmä v tom kontexte, že žalovaný neuvádza aké ďalšie úkony vo veci žalobcu podnikne a teda logicky nie je možné posúdiť, aký nevyhnutný čas na ne je potrebný. Nie je možné akceptovať predĺženie zaistenia žalobcu len z dôvodu čakania na odpoveď Indického veľvyslanectva, pokiaľ žalovaný nevykonáva počas zaistenia žalobcu iné úkony (vykonávanie iných úkonov vo veci však nie je v rozhodnutí uvedené). Žalobou napadnuté rozhodnutie teda neposkytuje dostatok argumentačných podkladov pre posúdenie správnosti

záverov žalovaného, že žalobcu ponecháva umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, pričom v zmysle ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovuje dĺžku doby zaistenia žalobcu na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 05.08.2024. Vzhľadom na čo sa súdu stanovenie takejto doby predĺženia zaistenia javí ako arbitrárne.

55. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nakoľko je napadnuté rozhodnutie žalovaného o zaistení žalobcu nezákonné, správny súd ho podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a d/ SSP v spojení s postupom podľa § 230 ods. 1 písm. a/ SSP zrušuje a zároveň nariaďuje žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

56. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd na základe § 175 ods. 1 v spojení s § 167 SSP s poukazom na výsledok konania a žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania. O ich výške rozhodne podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote sedem dní od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave (§ 443 ods. 2 SSP).

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Rozsudok správneho súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia [§ 446 ods. 2 písm. d) SSP].

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti vo veciach zaistenia nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.